

N A S C H R I F T.

VERBODEN

NASCHRIFT.

Met een dankbaar gevoel zie ik, bij mijne klimmende jaren, dezen arbeid, hoe onvolledig hij dan nog zijn moge, ten einde gebragt.

Aan de geschiedkundige onderzoekingen omtrent de familie van Waesberge mogt ik hier en daar meer en minder belangrijke nieuw ontdekte bijzonderheden toevoegen.

De bibliographie in deze vernieuwde uitgave bevat ruim vierhonderd en vijftig nieuwe titels en vele bij deze gevoegde aantekeningen. — En toch! Hoeveel zal ook hier niet ontbreken. Nog niet afgedrukt, en ik kan alreede weder enkele titels aan de verzamelde toevoegen.

¶ VAN DIE WERELT TE VERSMADEN ende Christum te Volghen een deuoot Tractaet / vol goeder leeringhen / wijlen ghemaect by eenen deuoten Regulier / ghenaeamt Heer Thomas Hamerken van Campen / welck boecxken men pleech te noemen Qui Sequitur me. (Een Christus figuur tusschen twee pilaren, houtsnede; tegen welke pilaren de volgende woorden staan: Dye my na volcht en wandelt nyet in duysternissen seyt dye Heere). ¶ Met Gracie en Preuilegie. Achter aan staat: ¶ Gheprint Thantwerpen / in die Cammerstrate / in onser lieuer Vrouwen Thoren / by my Jan Roelants. Int Iaer ons Heeren M.CCCCC. ende LXV. Opdragt, 250 ongenummerde bladen, benevens een Tafel over de vier boeken, goth. lett. in kl. 8°.

L.

Ik teeken dit aan en geef dezen titel op, omdat in hetzelfde jaar 1565, Jan van Waesberghe, de schoonzoon van genoemden Roelants, zijne op bladzijde 49 opgeteekende „Navolghinghe Christi” uitgaf. De uitgave bij van Waesberghe munt door betere taal en correcter stijl uit.

De opdracht van Roelants, geteekend Anno 1562 den VII dach Septembris, is aan: „¶ Den Eerwaardighen wel gheleerden ende deuoten Heere H. Theodoricus van Hese / Protonotaris des stoels van Roomen) / Canonieck ende vice deken van Sinte Lambrechts te Ludick.” — Daarin vallen de volgende woorden op: „gheschreeven ontrent ouer hondert iaren / niet van de eerwaardighen Cancelier van Parijs Johannes Gerson als die tytels van sommige gheprente exemplaren in latyn ende duytsch inhoudt / maer (als uwer eerwerdichs wel kenlijck is) van eenen seer deuoten Religioes genaemt Heer Thomas Hamerken van Campen / wijlen Regulier van Sinte Augustijns oorde / int cloostere van Sinte Agneeteburghe / bi Zwolle.”

JAN VAN WAESBERGHE.

ANTWERPEN.

INSTRUCTION POUR TOUS ESTATZ: en la quelle est Sommarement déclaré comme chacun en son estat se doit gouverner, et vivre selon Dieu. Anvers. Jean Waesberghe, 1565, in 8.
Cat. Potier 1869, N° 78.

CRISKERCKE, TH. VAN, Het Goddelyck Compas, den toetsteen des Geesten. Antv. 1652. — WAESBERGEN, kort schriftuurl. ondersoek of onzen Salighmaecker in syn laatste Avontmael Broot ende Wijn of wel zijn waeracht. vleesch en bloet ghemeyn ghemaect heeft. ib. 1652.

Deze titel, voor mij welwillend letterlijk

afgeschreven, uit den Catalogus van den Boekhandelaar van Leeuwen, verk. van 9 Maart 1869, te Leiden, kwam aldaar voor bladz. 8, N° 504.

Dit nummer werd aangekocht door den Bibliothecaris van het Seminarium te Warmond.

Op eene aan dien Heer gedane aanvraag om inlichting, titel enz. betreffende, bekwam ik het verplichtend antwoord, dat het bewuste nummer van dien Catalogus een fout bevat. Beide werkjes zijn te Antw. bij de Weduwe van Jan Knobbaert uitgekomen; het eerste (zoo als de titel aangeeft) is geschreven door Theodoor van Criskerccke, het andere door P. van Waesbergen en niet door Waesbergen, zoo als N° 504 van genoemden Catalogus heeft.

JAN VAN WAESBERGHE.

ROTTERDAM.

E. E. L. MELLEMA. Dictionaire ou promptuaire François-Flameng (et Flameng-François). Rotterdam J. Waesbergen, 1612, 2 Tom. 4.

Cat. v. Coetsem. Gand 1866, 1^e partie No 36 (?).

DE HISTORIE VAN DEN KONINCLIJCKEN PROPHETE DAVID. Ghetrocken vvt den Bybel / nu eerst in Duytsch ende franssoys 't zamen gevoecht / zeer nut voor de kinderen / ende profijtelijc allen menschen.

L'HISTOIRE DV PROPHETE ROYAL DAVID, extraicte de la Bible, mise en Flamen et Francois ensemble, tres-vtile pour les enfans, et pour gens de tous estats.

Tot behulp der Joncheyt / zijn de letteren die in de Fransoysche tale ten heele ofte ten halven versweghen moeten werden / gheteekent met een stipken. (Eene houtsnede, den strijd van David met Goliad voorstellende). A Rotterdam, Chez Jean Waesbergue, au Marché, en l'enseigne de la Fame. Anno 1622. Voor-redene en text 62 ongen. bladen; gedrukt in 2 Colommen, het Nederduitsch met eene zoogenaamde lettre de civilité, het Fransch met eene romeinsche letter, in 4, met fig. L.

BASILIVS (VALENTIVS). Zie bladz. 79. In het bezit van een exemplaar van

dit boekske gekomen, geef ik den titel daarvan nogmaals naauwkeurig op:

OPENBARINGHE DER VERBORGENER-HANDTgrepen Frat. Basilii Valentini, gherechtet op dat Universael. Item / Conclusiones ofte Sluytredenen aller syner Schriften ende Tractaten (sic) van Swavel Vitriol ende Magneet, Beyde der Philosophen als ghemeyne, wt het Hoochduytsche (1) overgeset in 't Nederlantsche.

Waer by gevoecht is een (kort) Tractaet vande Nature der vier Elementen / Door CORNELIS DREBBEL, Alemaers Philosoph. (Een koper gravure). Tot Rotterdam, By Jan van Waesberge aen de Merct / 1632. Voorreden en 111 bladz. kl. in 8, met fig.

De kopergravure op het titelblad stelt een scheikundige werkplaats voor, waarin monniken arbeiden. De *openbaringhe* eindigen op bladz. 28, de *Conclusiones* op bladz. 55 (bl. 56 is blank). Het (kort) Tractaet door Corn. Drebbel, vangt bladz. 57 aan met een afzonderlijken titel, waarop zich het portret van Drebbel in houtsnede bevindt, en heeft tot onderschrift: Tot Rotterdam, By Jan van Waesberge, Anno 1632. Het heeft eene afzonderlijke Voor-reden, en eindigt op de twee laatste bladzijden met een LOF-LIEDDICH: op de Natuerkund, K. J. Drebbel. Onderteekend: 't Vernoegeen heft Wils genoeg.

(1) In 1624 verscheen te Erfurt eene Hoogduitsche uitgave in 8.

JAN VAN WAESBERGHE, DE JONGHE.

ROTTERDAM.

Bij het bladeren in Paquot's doorwrochte en voor Nederlandsche Bibliographie zoo rijke *Mémoires*, viel mijn oog, Tome III, p. 234, op eene, vroeger door mij voorbij geziene, uitgave van M. PHILIPS WIELANT's, *PRACTYCKE CIVILE TE ROTTERDAM BY JAN VAN WAESBERGHE, DE JONGHE* 1603, in 12, goth. letter, 166 bladen.

Indien deze opgave juist is, en hieraan valt, bij de erkende naauwkeurigheid van Paquot, bezwaarlijk te twijfelen, zoo kunnen wij het aanvangen der eigen werkzaamheden van dezen van Waesberghe om een tiental jaren vroeger stellen, dan door mij op bladzijde 74 geschiedde.

Ik mag hierbij de opmerking niet achterwegen laten, dat de Bibliotheca Hulthemiana wel de beide Rotterdamsche uitgaven van 1613 en 1622 in zijne Nummers 28115 & 24663, maar niet de uitgave van 1603 heeft. De uitgave van 1822 staat echter bij beiden als eene *Derde Uitgave* opgeteekend.

De verdienste van Wielant en het gebruik, dat Joost de Damhoudere van zijn genoemd werkje maakte, wordt aldaar in het licht gesteld.

ISAAC VAN WAESBERGE.

ROTTERDAM.

KURDATO. Leven en Clugtige avonturen van Lasarus van Tormes, uit de Castiliaensche kronike vertaelt. Rotterdam, Is. van Waesberghe, 1632. III Tom. in 8.

LEVEN EN DADEN van Lasarus van Tormes. Rotterdam (Isaak?) van Waesberge 1642, 3 D. in 8.

Cat. Fred. Muller, Mei 1869, No 1852.

PRACTICQUE DES NOTARISCHAPS, Seer nut, profijtelick ende noodigh alle Ioncheyt die haer willen oeffenen in dese konst. Midtsgaders voor alle andere Persoonen. Beschreven door Direck Heymansz van der Mast, Notaris. Den tweeden Druck van nieuws oversien / gecorrigeert ende geamplieert / bij den Autheur selfs. Tot Rotterdam, By Isaac van Waes-

bergen, Boeckverkooper op 't Steyger aen de Marekt inde Fame, 1645, 236 bladz. in 12. Volgt met doorgaande paginering:

WOORD-BOECK / Waer in alle de Kunstvvoorden des Notarisichaps, mitsgaders andere vremde soo Latijnsche als Fransche vvoorden vverden verduyscht, enz. Tot Rotterdam, By Isaac van VVaesberghe, Boeckverkooper op 't Steyger, aen de Marekt inde Fame, 1645, bladz. 237—324 en Register, in 12. L.

Voor deze beide titels heeft men een frontispice met figuren op den inhoud doelende; voorts nog op nieuw een titel, waar achter een Eer-gedicht, op het Ans notariatvs, onderteekend *Vliet verdriet*, Den 2 April 1645.

JOHANNES VAN WAESBERGE.

UTRECHT.

EXERCITIA ET BIBLIOTHECA, Studiosi
Theologiæ. Autore Gisberto Voetio
Theologiæ in Academ. Vltrajectinâ
Professore. Editio Secunda, Priore
auctior & emendatior (Ins. Typogr.)
Ultrajecti, Ex officina Johannis à
Waesberge clo. lo. c. li. Dedicatio,
Præfatio, 678 pp. et Index capitum,
in 12.

L.

Hoe groot een boekenliefhebber Gisbertus Voet was, blijkt aan het eind van dit werk, dat van zijne groote belezenheid getuigt, en wel uit zijne mededeeling Theodorus Canterus betreffende, die, zegt hij, met groote letters voor zijne Bibliotheek de volgende regelen geplaatst had: „Alii quidem equos amant, alii aves, alii feras: mihi vero à puerulo mirum acquirendi & possidendi libros desiderium insedit.”

WAESBERGE.

AMSTERDAM.

VITA DE SISTO V. Pontifice Romano.
Nuovamenta ristampata o pure di
nuovo scritta dal medesimo Autore
etc. Amst. Waesberge, 1686, 2 Vol.
in 8.

Paquot Mém. Tom. I. p. 203.

» Cette édition est beaucoup plus ample,
& en meilleur ordre que la première. »

JOHAN JANSZON VAN WAESBERGE.

AMSTERDAM.

JOH. A FELDE, Annotata in Hug. Grotium, de Jure belli et pacis. Amstelod. Janssonius 1653, pet. in 12.

Amst. bij Wolfgangh, Waesbergen, enz. 1699, in fol.

Suppl. Cat. B. Harlem, p. 204.

NIEUWHOF, JOAN. Het Gezantschap der Nederlandsche Oost-indische Compagnie aan den Grooten Tartaarschen Chan, den Keizer van China in 1655—1657 met pl. en kaarten.

Dit werk verscheen het eerst 't Amsterdam By Jacob van Meurs 1665, in fol., Opdragt van Hendrik Nieuhof, broeder van Joan, aan Hendrik Dirksz. Spiegel en Cornelis Witzen.

PIETER VAN WAESBERGE.

ROTTERDAM.

DE LENTE, Eerste deel der Jaargetijde door J. Haydn. Te Rotterdam, by P. van Waesberge 1829, 8 bl. in 8.

Gedrukt voor de leden van het Genootschap „Door Vriendschap Werkzaam.”
